

ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉ ETOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

PRAHA - září 1992 - č. 1

Ustavující valná schůze ČSEtS - dne 7.dubna 1992

První valná hromada Československé etologické společnosti se konala v průběhu XIX.interdisciplinární etologické konference v Lísku u Bystřice nad Pernštejnem dne 7.dubna 1992. Jednání zahájil a řídil předseda přípravného výboru dr. J.Madlafousek. Přítomna byla i většina přípravného výboru, ing. L.Bartoš, dr. P.Donát aj. Podle prezenční listiny se ustavující schůze zúčastnilo 40 osob. S programem valné schůze seznámil přítomné dr. J.Madlafousek, který také přednesl zprávu o činnosti přípravného výboru. Ustavující zasedání přípravného výboru se konalo 4. 9. 1991 v Brně, 2. schůze potom v únoru 1992 v Praze. Na těchto schůzích bylo zvoleno místo konání XIX. etologické konference, upřesněny některé články stanov (např. zavedení čestného členství ve Společnosti aj.). Přípravný výbor organizoval také pravidelně 1x měsíčně odborné semináře v Národním muzeu v Praze. V souvislosti se založením Čs. etologické společnosti vznikly náklady ve výši 319,- Kčs. Bylo usneseno, že nově zvolený výbor tuto částku uhradí v rámci svého hospodaření. Dr. J.Madlafousek sdělil, že Čs. etologická společnost byla řádně zaregistrována a bylo jí přiděleno vlastní IČO: 41692900. Přípravný výbor pracoval v tomto složení: Dr. J.Madlafousek, ing. L.Bartoš, dr. P.Donát, prof. J.Figala, prof. J.Gaisler, dr. K.Paul, doc. A.Šulcová a dr. L.Košťál. O některých mezinárodních aktivitách přípravného výboru referoval ing. L.Bartoš. Na pravidelných etologických seminářích přednášeli 3 zahraniční badatelé a za členy ČSEtS se též přihlásili dva zájemci ze zahraničí. Ing. L.Bartoš též informoval o XXIII. mezinárodní etologické konferenci, kterou pořádá Španělská etologická společnost v Torremolinos ve Španělsku ve dnech 1. - 9. 9. 1993. Dále bylo diskutováno k některým doplňkům ve stanovách. Dr. J.Madlafousek odůvodnil zavedení dvojího členství: člen (pro širokou základnu účastníků) a zakládající člen (pro významné odborníky s publikační činností). Bylo též doporučeno zavést tzv. čestné členství pro žijící zasloužilé etology a čestné členství in memoriam. Všechny tyto návrhy byly plénem schváleny. Odsouhlaseno bylo též přiznání čestného členství dvěma etologům a čestného členství in memoriam čtyřem kolegům, v ocenění jejich zásluh o rozvoj etologie u nás (jejich jména přinášíme na jiném místě). Poté bylo plénem seznámeno s návrhem přípravného výboru na složení výboru Čs. etologické společnosti a byla zvolena volební komise ve složení: dr. M.Špinka a dr. V.Struhár. Výsledek voleb oznámil přítomným dr. M.Špinka:

předseda Čs. etologické společnosti:	dr. P.Donát
místopředseda:	doc. M.Novacký
tajemník:	ing. L.Bartoš
hospodář:	dr. Z.Klein
členové výboru:	prof. J.Gaisler, prof. J.Figala, dr. V.Mrlík

Zároveň byla velkou většinou zvolena revizní komise: dr. J. Madlafousek (předseda), členové: dr. J. Horáčková, dr. R. Kašpárek. Byla též zvolena zvláštní komise pro přípravu návrhu usnesení o činnosti nového výboru ve složení: dr. J. Žďárek, dr. P. Růdl a dr. R. Kašpárek. Ihned po svém zvolení se řízení valné schůze ujal předseda ČSEtS dr. P. Donát, který přítomné seznámil s rámcovým programem Společnosti:

1. dokončit úpravy stanov a zajistit jejich publikaci pro každého člena Společnosti,
2. urychleně navázat potřebné kontakty doma i v zahraničí a zvát na semináře i konference zahraniční badatele,
3. snažit se o rozvoj etologické výchovy formou seminářů, zkoordinovat pedagogickou činnost při výchově odborníků,
4. vyplnit mezery v etologické literatuře (chybějící učebnice aj.),
5. přispět k rozvoji etologie jako vědní disciplíny,
6. zapojit se do grantového řízení.

Následovala diskuse, kterou řídil dr. P. Donát.

Její stručný záznam:

- **etologické konference** - vrátit se k vyžádaným souborným referátům, co nejvíce využívat posterů a zkrátit čas na tzv. krátká sdělení, konferenci pořádat každoročně, ale maximálně v trvání 4 dnů. Většina členů se vyslovila pro exkurzi v rámci konference a bylo též odsouhlaseno zachovat číslování a vypustit slovo interdisciplinární. (V roce 1993 tedy bude 20. etologická konference).

- **věd. semináře** - budou pravidelně každý měsíc v Praze, kromě července a srpna

- **školicí aktivity** - pro tento rok valné shromáždění neukládá výboru vykonávat školicí činnost

- **nábor nových členů** - přípravný výbor již rozeslal příslušný text dalším společnostem

- **emblém ČSEtS** - po diskusi odsouhlaseno, aby vhodný emblém pro dopisní papír ČSEtS, razítko apod. byl navržen profesionálním výtvarníkem. Jde o zvl. úkol pro nově zvolený výbor, který též posoudí předložené návrhy a ve věci rozhodne. Většina přítomných též odhlasovala částku 2000,- Kčs jako odměnu výtvarníkovi. Částka se získá tak, že každý člen ČSEtS zaplatí zvl. poplatek 25,- Kčs.

- **informační činnost** - odsouhlaseno vydávat 2x - 3x ročně zvl. bulletin ZPRÁVY ČSEtS v nákladu 200 ks. Přípravou pověřeni dr. L. Sigmund a dr. Z. Klein.

- **členský příspěvek na r. 1992** - splatný do 30. 6. 1992 ve výši 70,- Kčs (studenti, důchodci a členové bez pravidel. příjmu 35,- Kčs), každý nový člen zaplatí i tzv. zápisné ve výši 20,- Kčs

- **mezinárodní činnost** - dr. L. Sigmund pozval přítomné k účasti na 13. mezinárodní konferenci Německé etologické společnosti, která se koná 1. - 9. září 1992 v Praze

Ustavující valná schůze Čs. etologické společnosti skončila těsně před půlnocí, kdy uložila programové komisi vypracovat a přednést usnesení dne 8. dubna 1992.

Zapsala J. Horáčková

USNESENÍ 1. VALNÉ HROMADY ČSEtS konané 7. 4. 1992 v Lísku u Bystřice nad Pernštejnem

Valná hromada ukládá nově zvolenému výboru Čs.etologické společnosti ve složení: dr. P.Donát (předseda), doc. M.Novacký, ing. L.Bartoš, dr. Z.Klein, prof. J.Gaisler, prof. J.Figala a dr. V.Mrlík následující povinnosti:

1. V oblasti mezinárodních styků navázat kontakt s Mezinárodním etologickým komitétem, s národními etologickými společnostmi, rozšiřovat styky se zahraničními odborníky formou jejich pozvání na odborné semináře a konference pořádané ČSEtS a zorganizovat účast na konferenci německy mluvících etologů pořádané v září 1992 v Praze.
2. Pořádat odborné semináře pravidelně 1x měsíčně, ve středu či ve čtvrtek vždy od 14.00 hod. v Praze.
3. Každoročně organizovat konferenci společnosti v trvání 4 dnů, pokud možno s exkurzí.
4. Vyhlásit soutěž na návrh emblému ČSEtS a zajistit jeho zhotovení profesionálním výtvarníkem do příští Etologické konference.
5. Nejméně 1x za čtvrtletí vydávat bulletin "ZPRÁVY ČSEtS" a jejich redakcí a realizací pověřuje dr. L.Sigmunda a dr. Z.Kleina.
6. Od všech členů ČSEtS vybrat členský příspěvek ve výši 70,- Kčs, od studentů a důchodců ve výši 35,- Kčs a též zápisné ve výši 20,- Kčs. Jako zvl. příspěvek na emblém 25,- Kčs/člena. Příspěvky jsou splatné do 30. 6. 1992.
7. Vyrovnat finanční částku 319,- Kčs odstupujícímu přípravnému výboru.

Účastníci 1. valné hromady Československé etologické společnosti toto usnesení programové komise schválili, stejně jako konečné znění Stanov ČSEtS (publikujeme na jiném místě). Bylo též odsouhlaseno používat zkratku - ČSEtS.

PRVNÍM PŘEDSEDOU ČSEtS ZVOLEN P. DONÁT

RNDr. Petr Donát, CSc. se narodil 25. 2. 1955 v Praze. Po gymnáziu absolvoval přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy (obor učitelství biologie - chemie). Diplomovou práci z oboru etologie obratlovců obhájil v r. 1979 pod názvem: "Kvantitativní studie agonistického chování rodu *Tadorna*". Z počátku pracoval ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody, je spoluautorem Červené knihy ohrožených

druhů Československa I. - Ptáci. Od r. 1981 působí ve Farmakologickém ústavu ČSAV, kde se věnuje etofarmakologické analýze mozkových mechanismů sociálního chování. V r. 1986 zde obhájil kandidátskou disertační práci na téma: "Analýza agonistického chování laboratorních myší". Dr. P.Donát patří ke generaci mladých, vzdělaných etologů, jimž se podařilo rozšířit svoje znalosti studiem v zahraničí. Pracoval

13 měsíců v Department of Psychology (Tufts University, Medford, USA) u prof. K. A. Miczeka (1987 - 1988) a 1 měsíc pobýval v laboratoři dr. R.J.Rodgerse v Department of Psychology, Leeds University, Velká Británie (1990). V současnosti je věd. pracovníkem Farmakologického ústavu ČSAV a externě přednáší na katedře fyziologie Přírodovědecké fakulty UK. Od r. 1990 je též členem komise pro udělování kandidátských vědeckých hodností v oboru fyziologie živočichů. Je autorem řady odb. statí v prestižních časopisech a členem mnoha mezinárodních věd. společností (European Behavioural Pharmacology Society, International Brain Research Organization aj.). Petr Donát je mezi našimi etology dobře známý, organizoval interdisciplinární etologické konference (1989, 1992), zvláště úspěšná byla i Mezinárodní etofarmakologická konference, kterou za-

jišťoval v r. 1991 v Lísce u Bystřice. Aktivně se též podílel na práci přípravného výboru Československé etologické společnosti, která ho na své ustavující valné schůzi dne 7. 4. 1992 zvolila svým prvním předsedou. Z jeho publikací připomínáme zejména cennou metodologickou studii o měření chování, jak byla otištěna ve sborníku abstrakt z XVIII. mezioborové etologické konference. (Donát, P.: Měření chování: pomůcky a strategie. Sborník abstrakt. Praha 1991, s. 6-20). Petr Donát, jak jsme ho za léta poznali, je člověk klidný, pracovitý, nekonfliktní osobnost, vysloveně dělný typ, ochotný vždy pomoci a poradit. Snad také proto vykonává již po léta v místě svého trvalého bydliště, v Chýnicích u Prahy, funkci starosty obce. Je na nás, všech členech ČSEtS, abychom mu v jeho nové funkci pomáhali co nejvíce.

(zdk.)

SOCIOBIOLOGIE A ETIKA

Evropská sociobiologická společnost (ESS) uspořádala svoji 14. konferenci ve dnech 30. 8. - 1. 9. 1991 v Liblicích u Prahy, pod názvem Sociobiologie a etika. Zúčastnilo se jí 44 badatelů, z toho 11 z Československa. Anglická abstrakta všech přednesených sdělení máme k dispozici. Pro vážné zájemce o tento dynamicky se rozvíjející obor se nám podařilo obstarat i další tisk z této akce, totiž bibliografii sociobio-

logicky zaměřených monografií (398 položek). Ze spolkového tisku ESS (Newsletter No. 25, November 1990) jsme se též dozvěděli, že Španělská etologická společnost začala vydávat časopis ETOLOGIA (adresa redakce: Etologia. Apartado 98033, 08080 Barcelona, España). Výbor ČSEtS se pokusí s European Sociobiological Society navázat bližší kontakt.

(zdk.)

*** STANOVY ***

Československé etologické společnosti

I. Název společnosti:

Československá etologická společnost

II. Sídlo a působnost:

Československá etologická společnost je otevřená odborná sdružení občanů s působností v České a Slovenské Federativní Republice.

Československá etologická společnost je právnickou osobou se sídlem v Praze a vyvíjí činnost v souladu se zákony a vyhláškami platnými na území ČSFR.

III. Cíl činnosti

Společnost přispívá k rozvoji vědeckého studia a vzdělávání v oblasti chování zvířat a lidí. Pořádá vědecké konference a semináře; napomáhá popularizaci oboru; zajišťuje kontakty s příbuznými českými, moravskými a slovenskými společnostmi a institucemi; zprostředkovává styky a spolupráci s obdobnými mezinárodními a zahraničními organizacemi. Bude usilovat o prosazení etologických témat v československém výzkumu a o účast na grantovém řízení; o zabezpečení informační sítě v oboru (bibliografie, časopisy, knihy atd.); o zajištění konzultační činnosti v oboru (školařství, legislativa apod.).

IV. Orgány sdružení

1) Orgány Čs. etologické společnosti jsou:

- Valné shromáždění
- Výbor
- Revizní komise

2) Nejvyšším orgánem Čs. etologické společnosti je Valné shromáždění, na

které jsou zváni všichni členové společnosti nejméně měsíc předem. Valné shromáždění je schopné usnášení, jestliže se ho účastní alespoň polovina registrovaných členů společnosti nebo za jakékoli účasti po uplynutí jedné hodiny od zahájení schůze Valného shromáždění.

Valné shromáždění je svoláváno Výborem nejméně jednou za rok nebo na písemnou žádost jedné třetiny členské základny do dvou měsíců.

Valné shromáždění zejména schvaluje jednací řád a program činnosti; schvaluje přijímání a vylučování členů na návrh výboru; volí činnovníky Výboru a Revizní komise a má právo je odvolat.

3) Výbor tvoří tyto činnovníci:

- předseda
- místopředseda
- tajemník
- hospodář
- 3 členové (z nich alespoň 1 zakládající)

Všichni členové výboru jsou voleni na jeden rok. Pro všechny členy výboru kromě tajemníka a hospodáře platí, že mohou být znovu zvoleni maximálně ve třech po sobě jdoucích funkčních obdobích. Všichni funkcionáři jsou voleni v tajných volbách prostou většinou přítomných členů společnosti na valném shromáždění.

Agendu, související s běžným chodem společnosti vyřizuje průběžně pracovní předsednictvo, t.j. předseda, místopředseda a tajemník, s eventuální pomocí pokladníka.

Předsednictvo výboru svolává zasedání výboru k závažným rozhodnutím (např.

Stanovy Čs. etologické společnosti

při návrhu o udělení a zrušení členství, zřízení a jmenování komisí a pod.), nejméně však jednou v mezidobí mezi výročními valnými shromážděními. O svolání výboru může požádat kterýkoliv jeho člen: předsednictvo je povinno v takovém případě svolat výbor do 21 dnů.

4) Revizní komise působí jako samostatný kontrolní orgán, zodpovědný za svou činnost Valnému shromáždění. Revizoři nesmí být členy výboru, ale mají právo se zasedání výboru účastnit (jsou proto povinně zváni). Nejméně dvoučlennou Revizní komisi volí Valné shromáždění. Revizní komise zejména kontroluje dodržování stanov a veškerou hospodářskou činnost.

5) Jménem Čs. etologické společnosti jsou oprávněni jednat

- (a) předseda v plném rozsahu, příp. místopředseda v jeho zastoupení,
- (b) pověření členové výboru v rozsahu zmocnění.

V. Členové

Členem se může stát každý zájemce o etologii, který podá přihlášku, v níž se zavazuje

- (i) přispívat k plnění cílů společnosti,
- (ii) platit členské příspěvky,
- (iii) dodržovat stanovy společnosti.

Členství schvaluje valné shromáždění společnosti na základě doporučení výboru společnosti.

Jsou dva druhy členství:

Zakládající člen a člen.

Zakládajícím členem se může stát ten, kdo publikací v mezinárodním vědeckém časopise přispěl k rozvoji etologie jako vědní discipliny nebo kdo svými

publikacemi a přednáškami významně přispěl k šíření etologických znalostí v odborné veřejnosti. Členem se může stát každý zájemce o etologii, který o členství projeví zájem. Funkce předsedy, místopředsedy a tajemníka jsou vázány na zakládající členství.

Členství je možno ztratit

- (i) demisí;
- (ii) vyloučením za neplacení příspěvků (přes upomenutí) nebo z jiných vážných důvodů projednaných na návrh výboru Valným shromážděním.

VI. Zásady hospodaření

1) Hospodaření Čs. etologické společnosti se řídí rozpočtem. Návrh rozpočtu sestavuje hospodář s tajemníkem vždy na období kalendářního roku. Rozpočet schvaluje výbor.

2) Majetek Čs. etologické společnosti tvoří hmotné statky a finanční prostředky. S tímto majetkem její jednotlivé orgány hospodaří a do jeho výše ručí za své finanční závazky ve vztahu k cizím subjektům.

3) Běžná agenda společnosti je hrazena z příjmu, jehož základním zdrojem jsou příspěvky a do něhož mohou být zahrnuty výjimečně přebytky z poplatků, vyžadovaných od účastníků konferencí a speciálních seminářů na úhradu jejich režie. Finanční dotace a sponzorování může výbor společnosti žádat a přijímat pouze na jmenovité akce, přičemž nesmí přijmout žádné závazky, které by narušovaly cíle společnosti (např. nepřiměřenou reklamu).

4) Větši členských příspěvků schvaluje každoročně Valné shromáždění na základě návrhu výboru.

Stanovy Čs. etologické společnosti

5) Režie, spojené s pořádáním konferencí a speciálních seminářů, musí být hrazena poplatky účastníků. Případné doplatky z pokladny společnosti nesmí ohrozit běžnou agendu společnosti. Výši poplatků schvaluje výbor společnosti na základě finanční rozvahy řádně připravené komisí, organizující příslušnou akci.

6) Veškeré hospodaření se řídí příslušnými právními předpisy. Příjmy a vydání jsou soustavně evidovány hospodářem v pokladní knize společnosti a řádně dokladovány.

VII. Závěrečné ustanovení

Změnu stanov (včetně názvu společnosti, sídla a pod.) schvaluje nadpoloviční většina všech registrovaných členů.

Čestní členové Čs. etologické společnosti:

PhDr. Jaroslav Madlafousek, CSc.
prof. RNDr. Zdeněk Veselovský, DrSc.

In memoriam:

Ing. Milíč Blahout, CSc. (*20. 5. 1930 - +17. 11. 1978)
PhDr. Josef Lát, CSc. (*7. 10. 1918 - +14. 1. 1988)
MUDr. Zdeněk Martínek, CSc. (*14. 6. 1925 - +20. 10. 1980)
prof. RNDr. Vladimír Teyrovský, DrSc. (*15. 3. 1898 - +29. 10. 1980)

• PhDr. Jaroslav Madlafousek, CSc. - 70 let •

Jaroslav Madlafousek se narodil 9. května 1922 v Jičíně. Vystudoval psychologii a stal se předním odborníkem ve fylogenezi psychiky, v teorii motivace, učení a rovněž ve vědecké metodologii. Na jeho podnětné myšlenky a jejich humanistický význam jsme upozornili v článku k jeho šedesátinám (Čs. psychiat., 1982). Dnes můžeme přidat následující. V letech 1961 až 1985 působil dr. Madlafousek ve Výzkumném ústavu psychiatrickém v Praze 8. Patřil k těm, kteří se nejvíce zasloužili o to, že se tam v 60. letech vytvořila atmosféra opravdové vědy. Jaroslav Madlafousek

totiž neumí být jiný než opravdový. V tom i v lecčems jiném připomíná T.G. Masaryka. I J. Madlafousek spojuje vysoký smysl pro teorii s praktičností. Je opakem plachého, uzavřeného vědce. V 50. letech ztratil na čas vysokoškolské zaměstnání. Hájí totiž pravdu vědeckou i politickou s nasazením veškerého svého dominantního potenciálu, který je nemalý, který ani v letošním životním jubileu neslábne a kterého by ještě mohla využít i naše procitající demokracie. Jubilant byl vždy jednoznačně nepřijemný těm, kterým na pravdě nezáleží. I Madlafousek je duch objektivis-

tický. Palčivé veřejné problémy mu nedopřávají klidu. Není v něm nic z morální apatie, ani rezignace či únikového soukromničení. Viděl jsem obrazový portrét Madlafouska adolescenta. Je na něm vážný a zamyšlený, ale dívá se ven, ze sebe. Nezajímá se v první řadě o svou osobnost. Subjektivistickému psychologovi musí jubilant připadat jako divoch, který není soustředěn na sebe a své nitro. Také Madlafouska zajímala nejdříve sociologie. Teprve pak se předmětem jeho bytostné intelektuální superzvědavosti staly taje cílesměrného chování živočichů. Jubilantova objektivistická nátura ho držela v kritické opozici k nekauzálním výkladům. Tak se z něj stal psycholog biologický, evoluční. Dr. J. Madlafousek reviduje nejzákladnější východiska psychologie. Nalezl kýžné pevné spojení psycholo-

gie s biologií. Klade netradiční otázky. Otevírá svěží, nové pohledy. S nadhledem a tvořivou skepsí obzírá panující psychologické doktriny. Uznává jejich argumenty, ale přesvědčil se o platnosti sociobiologie, v níž vidí základy, východiska té pravé, dosud nenarozené psychologie, a v té pravdě stojí pevně jako staletý dub. Nezradí své přesvědčení. Nic ho neodradí. Půjde za pravdou třeba sám. A také za ní téměř sám jde. Jeho postavení v české psychologii se podobá postavení T. G. Masaryka v české politice před rokem 1914. I dr. J. Madlafousek je zjevem výjimečným, má jen hrstku přívrženců a je oceňován spíše ve světě než doma.

Upřímně mu přejeme pevné zdraví.

Aleš Kolářský
za ty přívržence

● PROF. DR. B. HASSENSTEIN ● - doktorát honoris causa

Doktorát přírodních věd honoris causa byl prof. dr. Bernhardu Hassensteinovi udělen dne 3.6.1992 v pražském Karolinu. Prof. B. Hassenstein je biologem s velmi širokým záběrem svých výzkumných zájmů, zahrnujících fyziologii, psychologii i etologii. Je autorem mnoha odborných studií, v r. 1973 publikoval monografii "Verhaltensbiologie des Kindes" (München). V posledních letech se věnuje, spolu se svojí

paní, zejména pediatrii. Oba zdůrazňují nezastupitelný význam mateřské péče a svojí aktivitou zasahují i do německé legislativy. Jeho projev při udělení doktorátu UK máme pro zájemce k dispozici. Prof. B. Hassensteinovi poblahopřál i předseda ČSĚTS dr. P. Donát a pozval ho k přednášce (či semináři) pro členy Čs. etologické společnosti. Prof. B. Hassensteina přivítáme v dubnu 1993.
(zdk.)

XVIII. konference IASR v Praze

Ve dnech 7. - 11. července 1992 se v Praze konalo XVIII. výroční setkání Mezinárodní akademie pro výzkum se-

xu (International Academy of Sex Research). Tato organizace sdružuje něco přes 200 aktivních badatelů publikují-

cích původní vědecké studie v oboru sexu (z Československa je 6 členů). Letošního setkání se zúčastnilo přes 90 členů, což je obvyklá účast. Naprosto převažujícím tématem byla jako vždy sexualita lidská. Jedna část programu byla věnována účastníkům pořádací země (6 přednášek). Z úrovně živočichů bylo odpřednášeno 9 referátů o typicky laboratorním řešení otázek, motivovaných lidskou problematikou (příklad: deaferentace a stimulace uteru u opic se zaměřením na otázku orgasmu). Pro etology byla nejzajímavější vyžádaná

přednáška autorky v sociobiologické literatuře dobře známé: Sarah Blaffer Hrdy (českého původu, ke kterému se hlásí) na téma: "Absence estru u Homo sapiens". Bylo organizováno 7 sympozií, dvě výzkumné fokální skupiny a tři výzkumné dílny. Všechna tzv. varia byla umístěna v plakátovacím večírku (od 19.30 do 22.30 hod.) s barovým zajištěním. Živé diskuse se odehrávaly před plakáty i v přílehlých prostorách po celé tři hodiny.

J. Madlafousek

XIX. Interdisciplinární etologická konference

(Zprávu zpracoval Petr Donát)

- **Místo a čas konání:** Skalský Dvůr, Lísek u Bystrice nad Pernštejnem, ve dnech 6. - 10. dubna 1992
- **Účast:** Přihlášeno 74 účastníků, 4 se předem omluvili, 1 účastník se omluvil v průběhu konference a 3 přihlášení omluvili svoji neúčast nedostatkem financí. Je politováníhodné, že dalších 13 osob svoji neúčast neomluvilo ani v průběhu konference. Zúčastnilo se též 12 studentů.
- **Program:** Odezněly 3 velké přednášky (45 min.), 23 ústních sdělení (15 + 5 min.), 1 počítačová demonstrace (30 min.), 2 panelové diskuse (120 min.). Součástí programu byla též vývěsková sdělení (4x). Ještě před konferencí bylo pořadatelům dodáno 33 abstrakt, další dvě abstrakta došla po uzávěrce. Sborník abstrakt byl vydán v nákladu 93 ks a kromě účastníků konference byly sborníky rozeslány do knihoven:

Ústav systematické a ekologické biologie ČSAV, Brno

Přírodovědecká fakulta MU, Brno

Fyziologický ústav ČSAV, Praha

VŠ zemědělská, Praha

Přírodovědecká fakulta UP, Olomouc

Přírodovědecká fakulta UK, Bratislava

Přírodovědecká fakulta UK, Praha

Národní knihovna ČSR, Praha (2 ks)

Zemědělská knihovna, Praha

Ústřední knihovna mysliveckého svazu, Praha

- **Exkurze:** Tradiční součástí našich konferencí je exkurze, které se tentokrát zúčastnilo 46 osob. Autobusový výlet na Velké Dářko, potom procházka přes Žákovu horu a Devět skal (značná část cesty sněh). Vyhledka na Pohledecké skále, večere v Maršovské rychtě v Maršovicích u Nového Města na Moravě. Návrat autobusem ve 22 hodin.

● **Podpora studentům a důchodcům:** Všem studentům byl odpuštěn konferenční poplatek 150,- Kčs/osobu, většinu studentů jsme zajistili v hotelu přístýlku v ceně 25,- Kčs/osobu/noc. Konferenční poplatek byl odpuštěn i čtyřem nepracujícím důchodcům. Autobus, který byl zajištěn pro pražské účastníky na cestu tam i zpět, nebyl též pražským studentům účtován.

● **Finanční rozvaha:** Náklady (autobus vč. exkurze, tisk sborníku abstrakt, konferenční materiál a poštovné) činily celkem 12 180,- Kčs. Příjmy (konferenční poplatky, úhrada jízdného) činily celkem 10 700,- Kčs. Tento negativní rozpočet (minus 1 480,- Kčs) si vyžádal osobní vklad organizátorů konference. Měl by být vyrovnán pohledávkami u těch kolegů, kteří si předem ubytování i autobus objednali a bez omluvy se konference nezúčastnili.

Tříkrát K. Lorenz

Příští rok si budeme připomínat 90. výročí narození prof. dr. Konrada Lorenze (*7. 11. 1903) a uplynou také 4 roky od jeho úmrtí (+ 27. 2. 1989). Třeba zaznamenat, že v současnosti jsou na knihkupeckých pultech celkem tři tituly, které nám přibližují dílo tohoto zakladatele etologie a nositele Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství (r. 1973):

1. **Osm smrtelných hříchů.** Praha, Panorama 1990. 104 s.
2. **Takzvané zlo.** Praha, Mladá fronta 1992. 238 s. - Edice Kolumbus.
3. **Mündl, K.: Zachraňme naději. Rozhovory s Konradem Lorenzem.** Praha, Panorama 1992. 152 s.

Všechny tři knihy doprovází zasvěceným doslovem prof. dr. Zdeněk Veselovský, DrSc., osobní přítel prof. K. Lorenze.

(Prodejna nakladatelství Panorama: V tůních 11, Praha 2).

(zdk.)

• • •

Doc. MUDr. K.W. Freund, DrSc. přednášel opět v Praze

Vědecký pracovník Clarke Institute of Psychiatry v Torontu, zakládající člen Výzkumného ústavu psychiatrického v Praze, autor průkopnické monografie Homosexualita u muže (Praha 1962), člen redakční rady amerického časopisu Archives of Sexual Behavior, doc. MUDr. Kurt Freund, DrSc. se letos v létě zúčastnil jako řádný člen International Academy of Sex Research 18. kongresu této prestižní organizace, který se konal ve dnech 7. - 11. 7. 1992 v Praze. Ve středu 8.7.1992 přednášel o pedofilii i na půdě Psychiatrického centra v Praze 8 (dříve Výzkumný ústav psychiatrický).

(zdk.)

Aplikovaná etologie

V průběhu listopadu 1992 bude v Praze prof. Frank Hurnik z university v Guelphu (Kanada), který bude mít sérii přednášek (v češtině) na téma "Etika v chovech zvířat" na VŠZ v Praze - Suchbátka. Termíny přednášek budou teprve stanoveny, zájemci dostanou informace na tel. 05 / 750 387.

(lb)

Zaznamenáváme

- Rasa, A.E., Vogel, Ch., Volland, E. (Eds.): *The Sociobiology of Sexual and Reproductive Strategies*. New York, Chapman and Hall 1989. 287 s. Monografii recenzuje K.R. Rosenberg v *Journal of the History of Sexuality*, 2, 1991, č. 3, s. 493-495.
- Madlafousek, J.: *Sociobiologické aspekty homosexuality*. Scientia and Philosophia (Praha), 1, 1991, s. 111-113.
- Frynta, D.: *Vraždění nevinů I. O významu posvátných zvířat pro vědu*. *Vesmír*, 71, 1992, č. 5, s. 246-248.
- Frynta, D.: *Vraždění nevinů II. Infanticida u člověka*. *Vesmír*, 71, 1992, č. 6, s. 316. Autor cituje práci: Hausfather, L.-Hrdý, S. (Eds.): *Infanticide*. New York, 1986, s. 360.
- Höschl, C.: *Zlo, agrese... Agresivita v přírodě a ve společnosti*. *Vesmír*, 71, 1992, č. 5, s. 249-250.
- Höschl, C.: *Etologie a medicína*. *Vesmír*, 71, 1992, č. 6, s. 313-315.
- *Ethology and Sociobiology*. Připomínáme, že obsah časopisu *Ethology and Sociobiology* je anotován v *Current Contents*, řada *Social and Behavioral Sciences*. Např. v CC Vol. 24, 1992, č. 11 je na s. 19 uveden obsah *Ethology and Sociobiology* Vol. 13, č. 1.
- Eibl-Eibesfeldt, I.: *Human ethology*. New York, Aldine de Gruyter 1989. 848s. Rozsáhlé kompendium, k nahlédnutí kontaktujte tel: 8574652.

Členům ČSEtS

- Počet členů Československé etologické společnosti činil k 20. 9. 1992 92 osob (členský příspěvek uhradilo 61 členů).

- Adresa pro korespondenci s výběrem: Ing. L. Bartoš, CSc., tajemník ČSEtS
VÚŽV - odd. etologie
Přátelství 815
104 00 Praha 10 - Uhřetěves
- Redakce Zpráv ČSEtS
Dr. Z. Klein
PCP - pavilon 19
Ústavní 91
181 03 Praha 8 - Bohnice

Konference 1992

- Ve dnech 2. - 7. srpna 1992 se konala společná konference Britské asociace pro psychofarmakologii a Evropské behaviorální farmakologické společnosti v Cambridge v Anglii. Náročný program konference obsahoval celkem 176 přednášek a 186 posterů, jednání probíhala ve 3 paralelních sekcích. Spoluprací národní (BAP) a mezinárodní společnosti (EBPS) bylo dosaženo účasti přes 600 osob. Z Českoslovenka se zúčastnili 3 členové naší Společnosti (doc. Kršiák, doc. Šulcová a Dr. Donát) a prezentovali 1 přednášku a 2 poster. Úroveň konference lze hodnotit jako již tradičně velmi dobrou - konference EBPS jsou mimořádnou příležitostí k setkání pracovníků studujících mozkové mechanismy chování. V prostorách staroslovenské university v Cambridge bylo navíc jednání prokchnuto velkolepou atmosférou historické tradice. (pá)
- V Praze se konala ve dnech 28. - 31. 8. 1992 2. konference Evropské asociace sociálních antropologů. Z materiálů konference jsme se dozvěděli, že od r. 1993 začíná vycházet nový časopis *SOCIAL ANTHROPOLOGY*. O této akci přineseme bližší informace v příštím čísle Zpráv ČSEtS.

● 13. mezinárodní konference Německé etologické společnosti se uskutečnila v Praze ve dnech 1. - 9. 9. 1992. Věříme, že podrobnější informaci o této akci Vám budeme moci přinést v příštím čísle (únor 1993) z pera některého z členů organizačního výboru konference: L.Sigmund, G.Illmanová, I.Horáček, M.Špinka.

● X. světový kongres Mezinárodní společnosti pro výzkum agresivity (ISRA) se konal ve dnech 6. - 11. 9. 1992 v Itálii (Siena). Kongresu se zúčastnil též předseda ČSEtS dr. P.Donát, CSc.

Konference 1993

● Mezinárodní konference aplikované etologie se koná v Berlíně 26. - 30. 7. 1993. Témata: poruchy chování, ontogeneze chování, chování a stress, komunikace mezi zvířaty a mezi člověkem a zvířaty, účinky prostředí na sociální chování a volná sdělení.

Kontaktní adresa:

prof. dr. Martin Nichelmann
Institut für Verhaltensbiologie und
Zoologie
Humboldt-Universität zu Berlin
Invalidenstr. 43
0-1040 Berlin
Germany

● XXIII. mezinárodní etologická konference se koná ve španělském Torremolinos, ve dnech 1 - 9. 9. 1993.

Sekretariát konference má adresu:
Dr. Anna Omedes

General Secretary

XXIII. International Ethological
Conference

Ap. 98033

Barcelona 08080

Spain

Odborné semináře

● prof. RNDr. Z. Veselovský, DrSc.: **Komunikační signály vrubozobých ptáků.** (Národní muzeum, 7. 10. 1992, 14.00 hod.)

● PhDr. J. Madlafousek, CSc.: **Problém altruismu - biologie či psychologie?** (Národní muzeum, 4. 11. 1992, 14.00 hod.)

● Na seminář v prosinci budou rozeslány pozvánky.

Připravujeme adresář

Chtěli bychom v r. 1993, u příležitosti XX. etologické konference, předat všem přítomným pokud možno úplný a čerstvý adresář členů ČSEtS. Co je třeba udělat pro to, abyste byli v adresáři uvedeni? Dvě věci. Pokud jste nestačili zaplatit členský příspěvek za r. 1992 (70,- či 35,-), zápisné (20,-) a příspěvek na emblém (25,-) **učinít tak co nejdříve.** Potom odeslat přiložený korespondenční lístek, čitelně vyplněný na 5 řádcích:

1. jméno a příjmení (+ všechny tituly)
2. datum narození
3. hlavní oblasti zájmu (4 - 5 slov)
4. - 5. kontaktní adresa (domů či do zam.), příp. telefon. Nezapomeňte na PSČ.

● **ZPRÁVY ČSEtS č.1 / září 1992.** ● Z pověření výboru připravuje Zd.Klein. ● Vydává Československá etologická společnost, VÚŽV - odd. etologie, Přátelství 815, 104 00 Praha 10 - Uhřetěves. (IČO: 41692900) v *Psychiatrickém centru Praha*. ● *Vychází jako neprodejný bulletin pro členy ČSEtS.* ● Náklad 200 ks.